

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvm. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

Cap. V. De forma antiquarum, & recentium Ecclesiarum, vel Templorum
Christianorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

Infin. Novel. 5.
frid. de
lif. 1. pa
i. l. de
C. d
and. End
tit. 18. C
recrem.
z. quida

Qua ratione
oratoria ab Ec-
clesijs distingua-
tur.

Abbas confil.
130.

Felin. conf. 148.

ria peculiares loci existunt, in quibus fide-
les à ceteris se segregant statim temporibus,
ad spiritualia exercitia, sermones, & pia ope-
ra, & cum ipsa Ecclesia iunguntur, atque
Sanctis, vel MARIAE Virginis dedicantur, vt
Aurelianus dicebat, sanctus Martinus
in vita Mart. Altare in honorem sancti Ste-
phani Protomartyris consanguinei sui consecravit.
Et paulo inferius: Et supradictum aliud Ora-
torium, atque sepulchrum suum, vt esset in ho-
norem sancti Petri Apostolorum Principis. Quod
si aliquis desideret, qua ratione tum priuata,
tum publica Oratoria distinguantur ab Ecclesijs intelligere, poterit legere in Can.
vnicuique, & Can. Clericos, & Can. Si
quis, de consecrat. distin. 1. Abb. cap. fin.
de cens. & in capit. patentibus, de pri-
uileg. Felin. Dec. &c. Atque haec de sacris
Basilicis.

DE FORMA ANTIQUARVM, ET Recentium Ecclesiistarum, vel Templorum Christianorum.

Caput V.

HACTENVS fuit demonstratum quid Basilice nomen significet, & discrimen inter Basilicam, Ecclesiam, Templum, & Oratorium, nec non vnde quodus no-
mē dimanat, cum alijs nonnullis ad horum notitiam necessarijs. Adhuc sequitur dicendū de tribus à nobis ostensis, velut de antiqua, & hodierna forma, quæ Romana Ecclesia ri-
tum sectantur.
Igitur vnum ex nobis notatis antiquissi-
mū est in Christianorum Ecclesijs, & ad Sa-
lomonis Templi similitudinem, quod in-
tres partes diuidebatur, velut Porticum, Nauem, & Sancta Sanctorum, quo tantum summus Sacerdos ingrediebatur. Priscæ Ecclesiæ ferè omnes usque adhuc tres partes ob-
tinent, nimirum Porticum, à Græcis appellatum, à Latinis vero vestibulum, vbi Pénitentes morabantur: Templum, vel Nauim à Græcis nō dictum, à Latinis Tē-
plum, siue Nauis: Et partem interiorē templi, vbi Altare, & Presbyterium aderat, quod hodie Chorus vocatur, à Græcis βῆμα, vel οἶκος, & à Latinis Sacrarium, siue Sanctuarium, &c. Quod optimè Bellarminus

A in Controversijs describit: De forma Ec-
clesiarum Christianorum, &c. & inferius:
Hoc est Sacrarium, siue Sanctuarium, siue Adi-
ta, quæ erat pars interior Templi, vbi erat Alta-
re; quæ diuisa erat à reliquo Templo gradibus,
cancelles, ac velis, siue auleis: neque eo penetra-
bant alii quam Sacerdotes, cum suis ministris,
clericis, &c. Præter haec quādam Domus Ten-
aderat Templo annexa, quæ Aedicula salu-
tatoria appellabatur, vbi Episcopus sedebat,
dum pro sacrificio parabatur. quod egregie
B Eusebius indicat, Theodoreus, Basilius,
Hieronymus de obitu Nepot. Augustinus
Valfrid. & Strab. de reb. Ecclesiast. Secunda
Christianorum Ecclesiistarum forma (vt Bel-
larminus testatur) quatuor lateribus consta-
bat, quæ quatuor mundi partes respiciunt,
& repræsentant, quibusdam exceptis pro cō-
modo, & locorum opportunitate. Tertia
Christianorum Ecclesiistarum forma Crucem
imitatur in vnica naui, quanquam, vt credi-
mus aliquanto longiori, quod sanctus Ber-
nardus asserit: Dum vero in modum Nauis
iubentur extrui Ecclesia, monemur nos in mun-
do versari, tanquam in mari, quod ventorum
vi agitari, atque turbari solet; nec aliter quam
in naui Ecclesiæ tutò traiici potest. Ea vero in
altum facili ita natat, inquit Ambrosius, vt
pereunte mundo, omnes quos suscipit seruet ille-
sos. Et de ritibus Ecclesiæ Catholice addit.:
Sanctos Apostolos, qui nutu Spiritus sancti Ec-
clesiastica ordine disponebant, constituisse Eccle-
siam oblongam construi in modo nauis. Idem.

C D Bellarminus loco citato pluribus situm, &
formam colligit Christianorum Ecclesiistarum,
qui præter allatos auctores, Tertullianum
adhibet, Strabonem, Epiphanius, Grego-
rium Nyssenum, Damascenum, & omnes
Pates, qui res Ecclesiasticas describunt, om-
nia stabiliunt, quæ dicto loco à Cardinali
Bellarmine traduntur. Ultimo est dicen-
dum de Christianorum Ecclesiistarum dispo-
sitione, nimirum cur ad Orientem reipi-
ciant, quod præsertim in antiquis cernitur,
& à Patribus significatur. Etenim Tertullia-
nus ait: Ecclesiæ Christianorum Orientem ama-
re solitas. Strabo: Maiorem partem Ecclesi-
starum ita fabricari, vt qui in eis orant Orientem
repiquant. & Clemens: Fuit traditum ab Apo-
stolis ades sacras construi versus Orientem, à
quibus item precandi ab Oriente traditionem ac-
ceptant, vt testantur Iustinus Martyr, Atha-
nasius, Basilius, Augustinus, Damasus, &
alij, ex quibus causam colligit. Et primo Iu-
stinius ad orthodoxos. Ideo, inquit, Christia-
nos omnes precum tempore spectare ad Orientem,

Ambro. ser. 11.
de mirabil.

Bellarmin. con-
tra Valentia.

Derebus Eccles.
capit. 4. hars.
19.

Gregor. Nyss.
orat. 5.

Damasc. lib. 4.
de fide. cap. 3.

Curad Orieñ
repiquant Eccle-
sia.

Tertull. lib. 2.
confit. Apolol.
cap. 507.

Strabo de robis
Eccles. cap. 4.

Iustinius ad Or-
thodox. respon.
ad quæq. 118.

quia

